

ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು

ಭಾ.ಕೃ.ನಂ.ಪ.-ಕೇಣಿಲ್ಲಿಯ ಮೊಷದ ಬೆಳೆಗಳ ನಂಜೋಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಕಾನಕಗೌಡ - 671 124, ಕರ್ನಾಟಕ

ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು

ಭವಿಷ್ಯ
ಎನ್. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ
ಕೆ. ಎನ್. ಅನಂದ

ಭಾ.ಕೃ.ನಂ.ಡ.-ಕೇಣ್ಣೀಯ ಪೊಣಿದ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ
ಕಾನಕದ್ವಾರ - 671 124, ಕರ್ನಾಟಕ

ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಕಟಣೆ ನಂಬ್ಯೆ : 118 (ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಪ್ರಕಟಣೆ ಸಂಖ್ಯೆ: 61)

ತಾಂತ್ರಿಕ ಮರವಣಿ : ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು

ಭಾ.ಕೃ.ಹಂಪ. - ಕೇಂದ್ರಿಯ ಶೈಲಣಿ ಬೆಳೆಗಳ ನಂತರಾಧನಾ ನಂಥೆ

ಕಾರ್ಯಾಲಯ - 671 124, ಕೇರಳ

ದೂರವಾಣಿ : 04994-232893/94/95, 232090

ಪ್ರಾರ್ಥೆ : 04994-232322

ಮಿಂಚಂಚಿ : director.cpcri@icar.gov.in, directorcpcri@gmail.com

ಜಾಲತಾಣ : <http://www.cpcri.gov.in>

ತ್ರಿಭಾಷಾತರ್ತ:

ಡಾ. ಹಿ. ಬೋಡಪ್ಪ, ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಕೇಂದ್ರಿಯ ಶೋಷದ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಕಾರ್ಯಾಲಯ - 671 124, ಕೇರಳ

ಅನುವಾದ :

ಭವಿಷ್ಯ

ಎನ್. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ

ಕ. ಎಸ್. ಆನಂದ

ಮೂಲ ಲೇಖನ :

ಎಸ್. ಸುಜಾತ

ಕೆ.ಎಸ್. ಆನಂದ

ರವಿ ಭಟ್ಟ

ಭಾಯಾಜಿತ್ರ :

ಕ. ಶ್ರೀಂಪತ್ರಾದ್

ಎಸ್. ಎನ್. ಮೋಹನ ಗೌಡ

ಎನ್. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತತ್ವ :

ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ

ಕಲ್ಲಿಕೋಟ - 673 005, ಕೇರಳ

ಜುಲೈ, 2017

ಮುದ್ರಣ :

ಪ್ರಿಂಟ್ ಪ್ರೋಫ್, ವಿಟ್ - 574 243

ಮಾರ್ಗ: 9481958872

ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು

ಅಡಿಕೆಯು ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಲಕ್ಷಣತರ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತೀ ಸಣ್ಣ ದ್ವೇತರ ಜೇವನಾಧಾರವಾಗಿದೆ. ಭಾರತವಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀಲಂಕ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಮಲೇಶಿಯಾ, ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ ಮತ್ತು ಫಿಲಿಪ್ಪನ್ಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, 4.73 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, 7.03 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕನಾರಟಕ, ಅಸ್ಸಾರ್ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕನಾರಟಕದ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಅಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಥೇಚ್ಚವಾಗಿ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಅಡಿಕೆಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ 1207-1348 ಕೆ.ಸ್.ಆರ್. ನಷ್ಟಿದ್ದು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಸಿಗಳ ಕೊರತೆ, ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೇಟಗಳ ಬಾಧೆ, ಕಡಿಮೆ ಹೋಷಕಾಂಶ ಬಳಕಾ ಸಾಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಅಧವಾ ಕಡಿಮೆ ನೀರಿಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಲು ತೊಡಕಾಗಿದೆ.

ಮನ್ನ ಮತ್ತು ಹವಾಗುಣ :

ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯಿಂದ 28° ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು 10° ಸೆಲ್ಸೀಯಸ್‌ನಿಂದ 40° ಸೆಲ್ಸೀಯಸ್‌ವರೆಗಿನ ಉಪಾಂಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ 14° ಸೆಲ್ಸೀಯಸ್‌ನಿಂದ 36° ಸೆಲ್ಸೀಯಸ್‌ವರೆಗಿನ ಉಪಾಂಶ ಅಡಿಕೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ. ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಸುಮಾರು 1000 ಮೀ. ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕಡಿಮೆ ಉಪಾಂಶವು ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮೂರಕವಲ್ಲದುದರಿಂದ 1000 ಮೀಟರ್‌ಗಿಂತ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶಸ್ತವಲ್ಲ. ಅಡಿಕೆಗೆ ಧಾರಾಳವಾದ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಮಳೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಿಯುವ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಆದ್ರತ್ತತೆಯು ಇದರ ಕೃಷಿಗೆ ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯ ಕಾರಣ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೋಟಾಶ್ಯಾಶ್ಯಾಯಂ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಲ್ರಿಯಂ ಲವಣಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕರಗಿ ಬಸಿದು ಹೋಗಿ ನಷ್ಟವಾದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ರತ್ತತೆಯು ಕೇಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿದೆ. ಕರಾವಳಿ ಕನಾರಟಕ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕೇರಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಂಪು ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ಗರಸು ಜಂಬು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ ಅಧವಾ ಕನಾರಟಕದ ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಫಲವತ್ತಾದ ಸೂಸಲು ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅಂಟು ಜೇಡಿಮಣ್ಣ, ಮರಳು ಮಣ್ಣ, ಕಮ್ಮಿ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳಾಯಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣ ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಗರಸು ಜಂಬು ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಾದ ಅಧಿಕ ಮಳೆ, ಸಮತಟ್ಟಲ್ಲಿದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ, ಹೋಟಾಶ್ಯಾಯಂ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಲ್ರಿಯಂ ಲವಣಗಳ ಬಸಿದು ಹೋಗುವಿಕೆ, ರಂಜಕ ಮತ್ತು ಸತುವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವ ಗುಣವಿರುವುದು ಅಡಿಕೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೃಷಿಗೆ ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಜೇಡಿಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಗದ್ದೆ ಪರಿವರ್ತಿತ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಾಡುವಿಕೆಯ ಅಭಾವ ಹಾಗೂ ಹೋಟಕಾಂಶ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಬೇರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಫಲಪ್ರದವಲ್ಲ.

ತಳಿಗಳು :

ಸ್ವದೇಶಿ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಅಡಿಕೆ ವಂಶವಾಹಿನಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಿಕರಣ ಮಾಡಿ, ಆಯ್ದು ಮತ್ತು ಸಂಕರಣೆ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಹಾಗು ಉತ್ತಮ ಗುಣಭಾಷ್ಯ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಭಾ.ಕ್.ಸಂ.ಪ.-ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶೋಟದ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದೆ. ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅಡಿಕೆ ತಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಕರಣಗಳು :

ತಳಿ/ಸಂಕರಣ ತಳಿಯ ಹೆಸರು	ಗಿಡವೋಂದಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ಡಾಲಿ ಇಳುವರಿ (ಕೆ.ಗ್ರಾ.ಎ)	ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾದ ಭೂಪ್ರದೇಶ	ಬಿಡುಗಡೆ ಗೊಳಿಸಿದ ವರ್ಷ	ಬಿಡುಗಡೆ ಗೊಳಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ	ಮುಖ್ಯ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳು
ಮಂಗಳ	3.00	ಕನಾರಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ	1972	ಭಾ.ಕ್.ಸಂ.ಪ.- ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ	ಮದ್ಯಮ ಎತ್ತರ, ಶೈಲ್ಪ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ (3-4 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೂವು ಬಿಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ), ಹೆಚ್ಚು ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ, ಗಾಢ ಹಸಿರು ವರ್ಣ ತುಂಬಿದ ವಿಸ್ತೃತ ಹರವುಳ್ಳ ಸೋಗೆ, ಸೋಗೆಯ ತುತ್ತ ತುದಿಯ ಭಾಗವು ಗುಂಗುರು ಮಡಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು, ಹಣ್ಣಿಡಿಕೆಯು ಕಡು ಹಳದಿ-ಕಿತ್ತಳೆ ವರ್ಣದಾಗ್ನಿದ್ದು, ಮದ್ಯಮ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ದುಂಡಾಕಾರದಿಂದ ಉದ್ದನೆಯ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
ಸುಮಂಗಳ	3.28	ಕನಾರಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ	1985	ಭಾ.ಕ್.ಸಂ.ಪ.- ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ	ಎತ್ತರ ಜಾತಿಯ ಭಾಗಶಃ ಬಾಗಿದ ಎಲೆಗಳ ಚಂಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, 4-5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೂ ಬಿಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿಡಿಕೆಯು ಉದ್ದನೆಯ ಆಕೃತಿಯಿಂದ ದುಂಡಾಕೃತಿಯವರೆಗೆ ಇದ್ದ ಹಳದಿ-ಕಿತ್ತಳೆ ವರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
ಶ್ರೀಮಂಗಳ	3.18	ಕನಾರಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ	1985	ಭಾ.ಕ್.ಸಂ.ಪ.- ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ	ಎತ್ತರ ಜಾತಿಯ ಭಾಗಶಃ ಬಾಗಿದ ಎಲೆಗಳ ಚಂಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮರದ ಗಂಟುಗಳ ಅಂತರವು ದೂರ ದೂರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿಡಿಕೆಯನ್ನು ಉದ್ದನೆಯ ಆಕೃತಿಯಿಂದ ದುಂಡಾಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕಡು ಹಳದಿ ವರ್ಣದಾಗ್ನಿರುತ್ತದೆ.

ಮೋಹಿತ್ ನಗರ	3.67	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಕನಾರ್ಕಿಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ	1991	ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ.	ಎತ್ತರ ಜಾತಿಯ ಮರ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂತರ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡ ಗೊನೆಗಳು, ಗೊನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಡಿಲಪಾಗಿರುವ ವುದ್ದುವು ಗಾತ್ರದಲ್ಲದ್ದನೆಯಿಂದ ದುಂಡಾಕೃತಿಯಂತಿರುವ ಹಣ್ಣಿಕೆ, ವರುಷವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಸವಾನ ಫಲವಂತಿಕೆ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು.
ಸಮೃದ್ಧಿ	4.37	ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್	1995	ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ. ಮತ್ತು ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ.	ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರ, ವರುಷವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಸವಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಘಲವಂತಿಕೆ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂತರ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡ ಗೊನೆಗಳು, ಉರುಟು ಆಕಾರದ ಉತ್ತಮ ಗಾತ್ರದ ಹಣ್ಣಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಸ್ವಣಿ ಮಂಗಳ	3.88	ಕನಾರ್ಕಿಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ	2006	ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ.	ಎತ್ತರ ಜಾತಿಯ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಹೊದುವ ತಳಿ. ಮರದ ಗಂಟುಗಳ ಅಂತರವು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು, ಭಾಗಶಃ ಬಾಗಿದ ಚಂದೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಣ್ಣಿಕೆಯು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ, ಭಾರವಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಾಲಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಕಾಂಪಿಕುಚಿ	3.70	ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ಕೆಳಾನ್ ಭಾರತ	2009	ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ.	ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮುಧ್ಯಮ ದಪ್ಪದ ಕಾಂಡವಿರುವ ಭಾಗಶಃ ಬಾಗಿದ ಎಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಚಂದೆಯಿರುವ ತಳಿ. ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಮತ್ತು ದುಂಡಾದ ಹಣ್ಣಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು 40-45 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ನೀಡಬಲ್ಲದು.
ಮಧುರಮಂಗಳ	3.54 (2.95 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಕೆಂಪಡಿಕೆ)	ಕನಾರ್ಕಿಕ ಮತ್ತು ಹೊಂಕಣ್ಟ ಪ್ರದೇಶ	2013	ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ.	ಮುಧ್ಯಮ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುವ ಮುಧ್ಯಮ ದಪ್ಪದ ಕಾಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಳಿ. ಮರದ ಗಂಟುಗಳ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆ. ಭಾಗಶಃ ಬಾಗಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಚಂಡ, ಸ್ಥಿರ ಇಳುವರಿ, ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದಿರುವ ಗೋಲಾಕಾರದ ಹಣ್ಣಿಕೆ. 4ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಇಳುವರಿ ಪ್ರಾರಂಭ. ಎಳೆ ಕಾಯಿ ಸಂಸ್ಕರಣ ಮತ್ತು ಚಾಲಿ ಎರಡಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು.
ನಲ್ಹಬರಿ	4.15	ಕನಾರ್ಕಿಕ, ಉತ್ತರ ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಕೆಳಾನ್ ಭಾರತ	2013	ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ.	ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮುಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಕಾಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಳಿ. ಮರದ ಗಂಟುಗಳ ಅಂತರ ದೂರವಾಗಿರುವುದು. ಭಾಗಶಃ ಬಾಗಿದ ಎಲೆಗಳಿರುವ ಚಂಡ. ಸ್ಥಿರ ಇಳುವರಿ, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಉರುಟಾಗಿರುವ ಹಣ್ಣಿಕೆ. ತಾಜಾ ಹಣ್ಣಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರವರ್ಗಾಣದ ಒಣ ಅಡಿಕೆ (ಚಾಲಿ) ದೊರೆಯುವುದು.

ಶತಮಂಗಳ	3.98 (3.10 ಕೆ.ಗ್ರಾ.0. ಕೆಂಪಡಿಕೆ)		2016	ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.- ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ.	ಈ ತಳಿಯ ಮರಗಳು ಕ್ರಮಾಬ್ದವಾಗಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಜೋತೆಗೆ ಎಳೆಹಾಯಿ (ಕೆಂಪಡಿಕೆ) ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮರಗಳು ಮಧ್ಯಮ ದಪ್ಪ ಕಾಂಡ, ಕಿರಿದಾದ ಮರದ ಗಂಟುಗಳ ಅಂತರ, ಭಾಗಶಃ ಜೋತಾದುವ ಚಂಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣಗಳು ದುಂಡನೆ ಆಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ ಶೀಕದ 26.8 ರಷ್ಟು ಚಾಲಿ ದೂರೆಯತ್ತದೆ.
--------	---------------------------------------	--	------	---------------------------------	--

ಕುಬ್ಬ ಸಂಕರಣ ತಳಗಳು

ದಿಟ್ಟಿಲ್ಲೋವಹೆಚ್	2.54	ಕನಾರಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ	2006	ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.- ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ.	ಗಿಡ್ಡವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿಮುಖ್ಯಾದ ಕಾಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಕರಣ ತಳಿ. ಚೆಕ್ಕದಾದ ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ಭಾಗಶಃ ಬಾಗಿರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಚಂಡ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹೊರ ಚಾಚಿರುವ ಎಲೆಗಳು. ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಅಂಡಾಕಾರದಿಂದ ಉರಂಟಾದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣಿಕೆ, ಸ್ಥಿರ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಾಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹೊರ ಪ್ರಮಾಣ (26.45%) ಇದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ.
ದಿಟ್ಟಿಲ್ಲೋವಹೆಚ್	2.64	ಕನಾರಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ	2006	ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.- ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ.	ಗಿಡ್ಡವಾಗಿ ಮಧ್ಯದ ದಪ್ಪನೆಯ ಕಾಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕುಬ್ಬ ಸಂಕರಣ ತಳಿ. ಚೆಕ್ಕದಾಗಿರುವ ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ಭಾಗಶಃ ಬಾಗಿರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಚಂಡ. ಅಂಡಾಕಾರದಿಂದ ದುಂಡಾಗಿರುವ ಹಣ್ಣಿಡಿಕೆ, ಸ್ಥಿರ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಾಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹೊರ ಮುಖ್ಯ ಗುಣ ಲಾಭ.

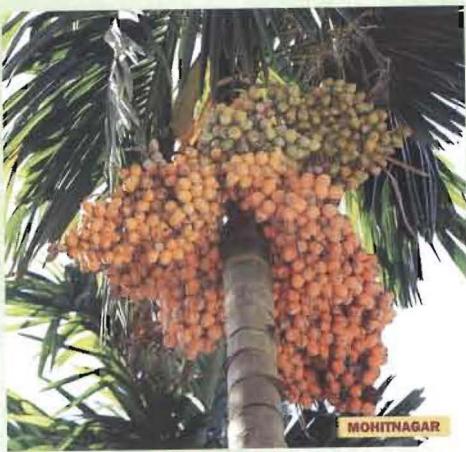
ಮಂಗಳ

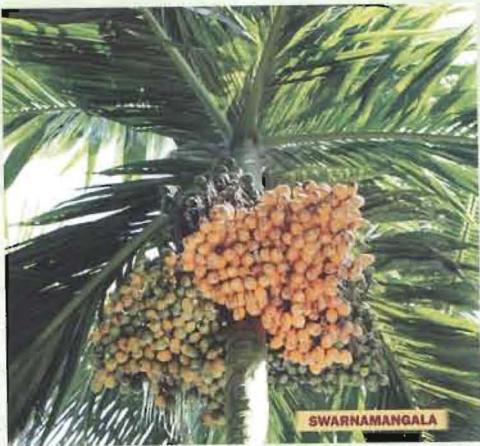
ಮಂಗಳ

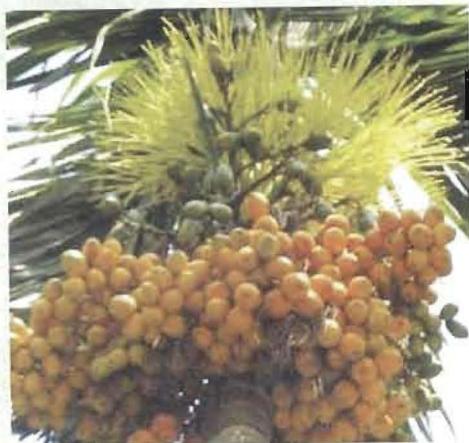
ಶ್ರೀಮಂಗಳ

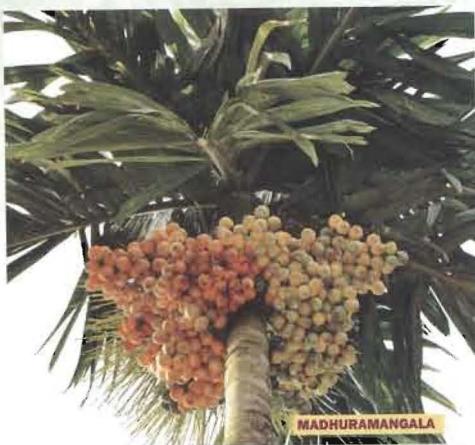
ಮೋಹಿತ್ ನಗರ್

ಸ್ವರ್ನಮಂಗಳ

ಕಾಡಿಕುಚಿ ಎತ್ತರ

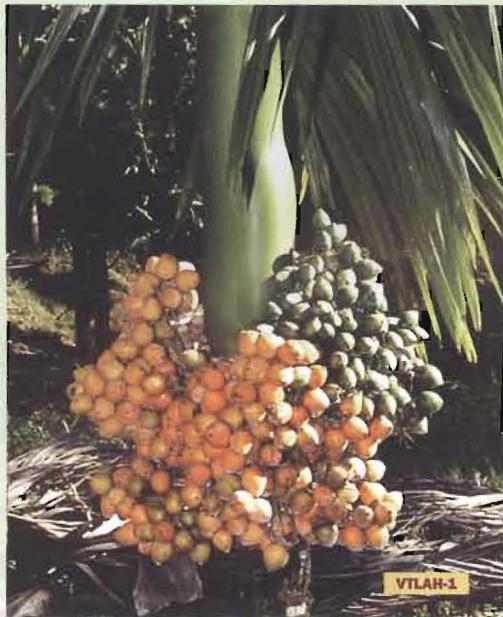
ಮಥುರಮಂಗಳ

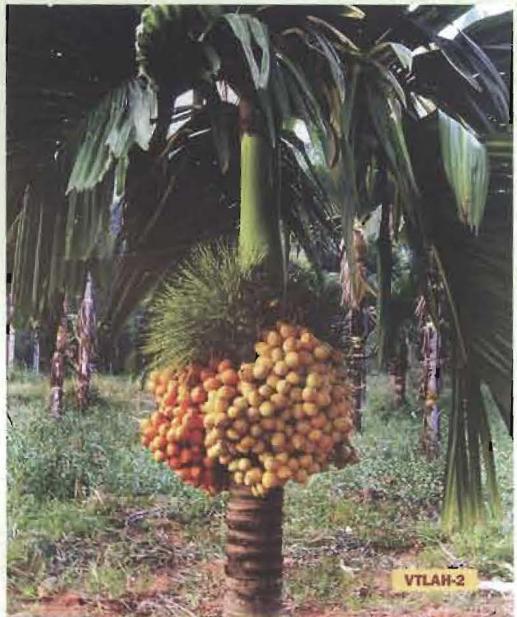
ನಲ್ಬರಿ

ಶತಮಂಗಳ

ವಿಟೆಲ್ಲೋ ಎಹೆಚ್-1

ವಿಟೆಲ್ಲೋ ಎಹೆಚ್-2

ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಗಳ ಆಯ್ದೆ :

ಶೀಪ್ಷೆ ಇಳುವರಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ ಹತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಕಾಯಿ ಕಚ್ಚುವಿಕೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ತಾಯಿ ಮರಗಳಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ತಾಯಿ ಮರಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 35 ಗ್ರಾಂಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಶೊಪಿರುವ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಣಿವಾಗಿ ಹಣ್ಣಾದ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೀಜದ ಅಡಿಕೆ ಎಂದು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು 1.5 ಮೀ. ಅಗಲವಿರುವ ಮರಳಿನ ಪಾತಿಯಲ್ಲಿ 5 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿನ ಭಾಗ ಮೇಲ್ಯಾಖಿವಾಗಿರುವಂತೆ ಹೊಳಬೇಕು. ಪಾತಿಯನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಸೋಗೆ ಅಥವಾ ಭತ್ತದ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ತೆಳುವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನೀರುಳಿಸಬೇಕು. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಪಾತಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಈ ಪಾತಿಯ ಅಗಲವನ್ನು 1.5 ಮೀ. ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಉದ್ದವನ್ನು ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾತಿಗೂ ಹೆಚ್ಚೋಗೆ 5 ಟಿನ್‌ಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಕಬೇಕು. ನಂತರ, ಮಳಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 30 ಸೆಂ.ಮೀ. x 30 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಂತರವಿರುವಂತೆ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಿ, ಪಾತಿಗಳಿಗೆ ಅಂತಿಕ ನೆರಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಮೇ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿಯಂತೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಪಾತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಜ್ಞಗೊಳಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಪಾಲಿಧೀನ್ ಜೀಲ (25 ಸೆಂ.ಮೀ. x 15 ಸೆಂ.ಮೀ : 150 ಗೇಚ್) ಗಳಲ್ಲಿ 7:3:2 ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣ:ಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಮರಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಯೂ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ನೇರವಾಗಿ ಬೀಜದ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಧೀನ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಪಾತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಹನ್ನೆರಡರಿಂದ ಹದಿನೆಂಟು ತಿಂಗಳ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎಲೆಗಳಿರುವ ಮತ್ತು ಸಮವಾಗಿ ಎತ್ತರವಿರುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಲು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ತಾಯಿ ಮರ

ವಣ್ಣನ ಗೊಸೆ

ಬೀಜದ ಹೊಳ್ಳು

ಚಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಸಿ ಮಡಿಗಳ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು

ಪಾಲಿಥಿನೆ ಚೇಲಗಳ ಸಸಿ ಮಡಿ

ತೋಟದ ನಿವಾರಣೆ :

ಅಡಿಕೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ವಿಧಾನ :

ಅಡಿಕೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು $2.7 \text{ ಮೀ.} \times 2.7 \text{ ಮೀ.}$ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಅಥವಾ ಏಶ್ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದಾದಲ್ಲಿ $3.3 \text{ ಮೀ.} \times 3.3 \text{ ಮೀ.}$ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಹೊಂಡ/ಕುಳಿ/ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವಾಗ ದಕ್ಕಿಣದಿಂದ ಪ್ರೀಮಕ್ಕೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ 35° ಕೋನದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇರುತ್ತೇ-ಕೂಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರವಿರ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲೆನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಸಸಿ ನೆಡುವ ಸಮಯ :

ಸ್ನೇರುತ್ತೇ ಮಳ್ಳಿಗಾಲ ಅಧಿಕವಿರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ನದಿ ತೀರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪಂಬ್ರೋ-ಅಕ್ಕೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದರೆ, ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಮೇ-ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು.

ಸಸಿ ನೆಡುವ ವಿಧಾನ :

90 ಸೆ.ಮೀ. ಘನ ಅಣಿಯ ಹೊಂಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದರ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಮೇಲ್ಮೈ, ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಮರಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ಮದ್ದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಸಿಯನ್ನು ನೆಡಬೇಕು. ನೀರಿನ ಪಾತಳಿ ಮೇಲೆ ಇರುವಂತಹ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿ ಮಣ್ಣಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 60 ಸೆ.ಮೀ. ಘನ ಅಣಿಯ ಹೊಂಡಗಳು ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಳೆಯನ್ನು ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಅಡಿಕೆ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ನೇರಳಿನ ಆಶ್ರಯ ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ, ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಹೊಂಡದ ಗಾತ್ರ ಕೂಡಾ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು, ಕಡಿಮೆ ಆಳದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿರೆ ನೆಲಮಟ್ಟಿಂದ ಮೇಲೆ ಬೇರುಗಳು ಬೆಳೆಯುವುವು.

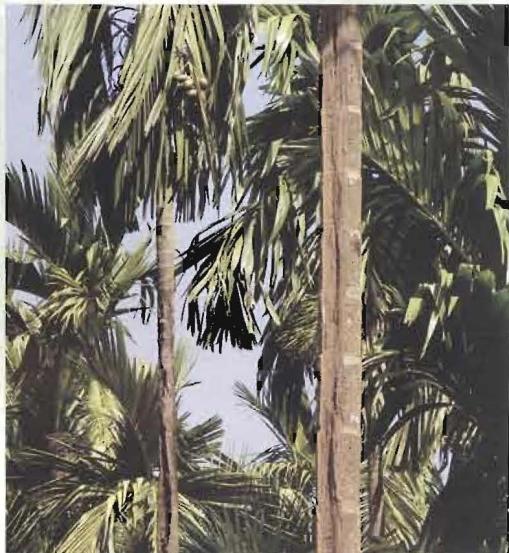
ಸಸಿ ನೆಡುತ್ತಿರುವುದು

ಎಲೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದು

ಪ್ರಮೀರ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಅಡಿಕೆ ಕಾಂಡ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ನೆರಳು ನೀಡುವುದು :

ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೈರ್ಯತ್ಯಾ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶೀಪ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನೆರಳು ನೀಡುವ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಮೇ ತಿಂಗಳವರೆಗಿನ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಮೀರ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಕಾಂಡವನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಸೋಗೆ ಅಥವಾ ತೆಗಿನ ಗರಿಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಯನ್ನು ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಾಳುಮೊಸಿನ ಬಳ್ಳಾಯನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಕಾಂಡಕ್ಕಾಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ (ಅದರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಂತರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ) ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ನಂತರ ಒಡೆಯುವುದು. ಅಡಿಕೆಯು ಏಕದಳ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಹಾನಿಯುಂಟಾದ ಭಾಗವು ಮತ್ತೆ ಮನಃಷೇತನಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಹೊಳೆತ ಜೈವಿಕ ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಬೆಳೆಯುವ ಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳು ನೆಲ್ಲಿಸಿ ಕಾಂಡವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಮರಗಳು ಅತಿಯಾದ ಗಳಿ ಬಂದರೆ ಮರಿದು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಡಿಕೆಗೆ ನೆರಳು ಒದಗಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅಡಿಕೆ ಕಾಂಡವನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಸೋಗೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿರುವುದು

ಮೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ :

ಗರಸು ಜಂಬು ಮಟ್ಟೀಯವ ಪ್ರತೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ 1 ಅಡಿಕೆ ಮರಕ್ಕೆ 100 ಗ್ರಾಂ ಸಾರಜನಕ (N), 40 ಗ್ರಾಂ ರಂಜಕ (P₂O₅) ಮತ್ತು 140 ಗ್ರಾಂ ಹೊಟ್ಟಾಶಿಯಂ (K₂O) ಅನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಥಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಚೊಳೆ 12 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು 12 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಹಟ್ಟಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡಬೇಕು. ಗಡಸು ಮಟ್ಟೀನಲ್ಲಿ 50 ಗ್ರಾಂ ಸಾರಜನಕ (N), 40 ಗ್ರಾಂ ರಂಜಕ (P₂O₅) ಮತ್ತು 140 ಗ್ರಾಂ ಹೊಟ್ಟಾಶಿಯಂ (K₂O) ಅನ್ನು 12 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಹಸಿರೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಸಾವಯವ ಅಥವಾ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ ನೀಡಿದರೆ ಮಟ್ಟೀನಲ್ಲಿ ಮೋಷಕಾಂಶದ ಅಸಮತೋಲನ ಉಂಟಾಗಿ ಇಳುವರಿ ಮೇಲೆ ವ್ಯತೀತಿಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ ಗೊಂಡ ಸಮಗ್ರ ಮೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಮೋಷಕಾಂಶವನ್ನು ನೀಡುವ ವೊದಲು ಮಟ್ಟೀನ ಘಲವತ್ತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಟ್ಟೀನಲ್ಲಿ ಮೋಷಕಾಂಶದ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಣ್ಣ ಸನಿಕೆ ಅಥವಾ ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಕಾಂಡದಿಂದ ಸುಮಾರು 50–60 ಸೆ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ 30 ಸೆ.ಮೀ. ಅಥವಾ 45 ಸೆ.ಮೀ. ಆಳದಿಂದ ಮಟ್ಟೀನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3–4 ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ಇಡೀ ತೋಟವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಬುಡದಿಂದ ಮಟ್ಟೀನ್ನು ತೆಗೆದು ಮಿಶ್ರಿ ಮಾಡಿ ನೆರಳನಲ್ಲಿ ಬಣಿಗಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಬೇರು, ಕಸಕಡ್ಡಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಇನ್ನಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಡಿಸಿ ಸುಮಾರು ಅಥವಾ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ನಷ್ಟ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಶುಧ್ಯವಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬೆಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಟಿಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿ ಮಣ್ಣ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ/ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದ ಸಾಲೀನ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯದೆ ಕೇವಲ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೋಗೆ ರಂಜಕದ ಪ್ರಮಾಣ 30 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟಾಗ್ಯಾತ್ಮಿಯಂನ ಪ್ರಮಾಣ 300 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಗಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೆ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆ ಇದೆಯಂದು ಅಧ್ಯ. ಈ ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇಳುವರಿ ಮೇಲೆ ವೃತ್ತಿರ್ತಕ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು. ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಷಕಾಂಶ ಕೊರತೆಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಒಂದಲ್ಲಿ ಎಲೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಪರಿಷ್ಕರೆಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ನಾಲ್ಕನೇ ಎಲೆಯ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ವರಣಾ ಬದಿಯ ಗರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಮೋಷಕಾಂಶ ನೀಡುವ ಸಮಯ ಮತ್ತು ರೀತಿ :

ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮಣಿನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶವಿರುವಾಗ ನೀಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶವಿರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀಡಬಾರದು. ಮಳಿಯಾತ್ಮಿತ ಬೆಳೆಯಾದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮುಂಗಾರು ಶುರುವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ (ಮೇ-ಜೂನ್) ಮತ್ತು ಮುಂಗಾರಿನ ಬಳಿಕ (ಸೆಪ್ಟಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್) ನೀಡುವುದು ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿದ್ದು, ನೀರಾವರಿ ಇದಲ್ಲಿ ಮೇ-ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಮೊದಲ ಕಂತನ್ನು ಘೆಬವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು. ಸಸಿ ನೆಟ್ಟಿ ಪ್ರಥಮ ವರುಷ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಕೇವಲ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಮ್ಮೆ ನೀಡಿ, ಏರಡನೇ ವರುಷ ಮೂರನೇ ಏರಡರಮ್ಮೆ ನೀಡಿ, ಮೂರನೇ ವರುಷ ಮತ್ತು ಅದರ ನಂತರ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಪೊಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಬುಡ ಬಿಡಿಸಿ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರಿನ ನಂತರ ನೆಲಗಟ್ಟಿಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡ ಬಿಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಾಡುವಿಕೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಾಡುವಿಕೆಯ ನೀರು ಮತ್ತು ಮೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ 1 ಮಿ.ಮೀ. ದಪ್ಪನೆಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇರುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಬೇರುಗಳು ಕಾಂಡದಿಂದ 30 ಸೆಂ.ಮೀ. ಆಳ ಮತ್ತು 60 ಸೆಂ. ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ, ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಕಾಂಡದಿಂದ 50–60 ಸೆಂ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಬುಡ ಬಿಡಿಸಿ, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಣಿ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚುವುದು ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಣಿನ ರಸಸಾರ 6.00 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಯೂರಿಯಾ, ರಾಕ್ ಪಾಸ್ಟ್‌ಎಂಬ ಮತ್ತು ಮೂರೇಚ್ ಆಫ್ ಮೊಟ್ಟಾರ್ (ಎಎ್.ಬಿ.ಪಿ.) ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ರಸಸಾರವು 7.00 ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟಿದ್ದರೆ, ಸಿಂಗಲ್ ಸೂಪರ್ ಪಾಸ್ಟ್‌ಎಂಬ ಎಸ್.ಎಸ್.ಪಿ.) ಅಥವಾ ಡ್ಯೂ ಅಮೋನಿಯಂ ಪಾಸ್ಟ್‌ಎಂಬ (ಡಿ.ಎ.ಪಿ.) ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ರಂಜಕದ ಮೂಲವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಡಿ.ಎ.ಪಿ. ಗೊಬ್ಬರವು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಬಲ್ಲದವಾಗಿದ್ದು, 18% ಸಾರಜನಕ ಮತ್ತು 46% ರಂಜಕ (P_2O_5)ವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಅಡಿಕೆಗೆ ಸಾವಯವ ಮೂಲಪ್ರೋಂದೆ ಮೊಟ್ಟಾಗ್ಯಾತ್ಮಿಯಂ ಮೋಷಕಾಂಶದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಗ್ರಿರಿಸಿಡಿಯಾ (ಗೊಬ್ಬರದ ಗಿಡ) ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಸಿಪ್ಪೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮೊಟ್ಟಾಗ್ಯಾತ್ಮಿಯಂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕ ಚಾಲಿ ಇಳುವರಿ (ಮರಪ್ರೋಂದಕ್ಕೆ 2.5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ.) ನೀಡುವ ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದು. ರಸಸಾರವು 5.00 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಸುಣ್ಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ಮೋಷಕಾಂಶಗಳು/ ರಸಗೊಬ್ಬರ	ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ	ಎರಡನೇ ವರ್ಷ	ಮೂರನೇ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ನಂತರ
ಸಾರಜನಕ (N)	33	66	100
ರಂಜಕ (P_2O_5)	13	26	40
ಪೊಟ್ಯೂಶಿಯಂ (K_2O)	46	92	140
ರಸಗೊಬ್ಬರ (ರಂಜಕದ ಮೂಲವಾಗಿ ರಾಕ್ ಪಾಸ್ಟೇಚ್ / ಎಸ್.ಎಸ್.ಪಿ.)			
ಯೂರಿಯಾ	72	144	220
ರಾಕ್ ಪಾಸ್ಟೇಚ್/ಶಿಲಾ ರಂಜಕ	65	130	200
ಸಿಂಗಲ್ ಸೂಪರ್ ಪಾಸ್ಟೇಚ್	83	167	250
ಮೂರ್ಕೆಚ್ ಆಫ್ ಪೊಟ್ಯೂಶ್	77	154	230
ರಸಗೊಬ್ಬರ (ರಂಜಕದ ಮೂಲವಾಗಿ ಡಿ.ಎ.ಪಿ.)			
ಯೂರಿಯಾ	61	121	182
ಡಿ.ಎ.ಪಿ.	29	58	87
ಮೂರ್ಕೆಚ್ ಆಫ್ ಪೊಟ್ಯೂಶ್	77	154	230

ಬುಡ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಬುಡ ಬಿಡಿಸಿರುವುದು

ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದು

ಸಾವಯವ ವಸ್ತುಗಳ ಮನುಭಾಳಕೆ :

ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚೇರ್ಗೆ 5.5 ರಿಂದ 8.5 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಎಲೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಳಸಿದರೆ ವಿಶಿಷ್ಟನೆ ಹೊಂದಲು ಬಹಳ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ, ಮೋಷಕಾಂಶಗಳು ಕೂಡಲೇ ಮರಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಬಳಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರದ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಮೊದಲು ಎಲೆಯನ್ನು 10 ಸೆ.ಮೀ. ಉದ್ದದಪ್ಪು ತುಂಡು ಮಾಡಿ, ರಾಶಿ / ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿ ಪ್ರತೀ ದಿನ ನೀರನ್ನು ಚೆಮುಕಿಸಿ ಎರಡು ವಾರದವರೆಗೆ ಇಡಬೇಕು. ನಂತರ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೊಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ 10-15 ಸೆ.ಮೀ. ನಪ್ಪು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ 2 ಸೆ.ಮೀ. ನಪ್ಪು ಸಗಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸಗಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ, ಒಂದು ಘನ ಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಗಾತ್ರದ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 1000 ಎರೆಹುಳುವಿನಂತೆ ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು 60 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಶೇಕಡಾ 80 ರಪ್ಪು ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಕಾಳಿನಂತಹ, ವಾಸನೆ ರಹಿತ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುವುದಲ್ಲದೆ, ಎರೆಹುಳುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ದ್ವಿಸುಣಿವಾಗುವುದು. ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸಲು ಯೂತ್ತಿಲಸ್ ಯೂಜಿನ್‌ ಮತ್ತು ಐಸಿನಿಯಾ ಪ್ರೋಟಿಡಾ ಎಂಬ ಎರಡು ಜಾತಿಯ ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಸಾರಜನಕ, ರಂಜಕ, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ, ಮೆಗ್ನೆಷಿಯಂ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮೋಷಕಾಂಶಗಳು ಹೇರಳೆವಾಗಿದ್ದು, ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕಿ.ಗ್ರಾ.ಎಂ. ನಪ್ಪು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮರಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದರೆ ಸಾರಜನಕ ಮತ್ತು ರಂಜಕದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಮೊಟ್ಟಾಷ್ಟಿಯಂ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಎಂ.ಬಿ.ಪಿ. ಅಥವಾ ಗ್ಲೂಟಿನ್‌ಫಿಯಾ (ಗೊಬ್ಬರದ ಗಿಡ) ಅಥವಾ ಅಡಿಕೆ ಸಿಪ್ಪೆಯ ಮೂಲಕ ನೀಡಬೇಕು.

ಎರೆಹುಳುಗಳು

ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ

ಮೋಷಕಾಂಶದ ಅಸಮ್ತೋಲನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಷಕಾಂಶದ ಅಸಮ್ತೋಲನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ, ಬಂದ್ರ ರೋಗ/ ಹಿಡಿ ಮುಂಡಿಗೆ, ಚಂಡೆ ತಿರುಗುವಿಕೆ, ಒರೆಗೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಒಡೆಯುವುದು. ಗದ್ದೆ ಪರಿವರ್ತಿತ ತೋಟಗಳು, ಮಣ್ಣೆನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ/ಕಡಿಮೆ ಮೋಷಕಾಂಶದ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಕುಂಠಿತವಾಗುವ ಬೇರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಧ್ಘಾಟಿಸುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಎಲೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಮೋಷಕಾಂಶದ ಅಸಮ್ತೋಲನವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಮೋಷಕಾಂಶ ಮತ್ತು ಬಿಸಿಗಾಲುವೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿರಾರಿಸಬಹುದು.

ಬಂದ್ರ ರೋಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಕಡು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಳೆ ಎಲೆಗಳ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುವಿಕೆ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ. ಸತುವಿನ ಕೊರತೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು, ಬುಡಕ್ಕೆ 10 ಗ್ರಾಂ. ನಷ್ಟ ಸತುವಿನ ಸಲ್ಫೇಟ್ (ಜಿಂಕ್ ಸಲ್ಫೇಟ್) ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧಿತವಾಗಿರುವ ಮರಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 0.5 ರಷ್ಟು ಸತುವಿನ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಅನ್ನು ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಾತ್ರದ ಹೊಸ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಕಾಲಿ ಒಡೆಯುವ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಮೊಟ್ಟಾಣಿಯಂ ಮತ್ತು ಬೋರಾನ್ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ಮಣ್ಣೆನಲ್ಲಿ ಈ ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ ಪರಿಹಾರ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಗಾಲುವೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಮೊಟ್ಟಾಣ್ ಮೋಷಕಾಂಶದ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 0.2 ರಷ್ಟು ಬೋರಾಕ್ಸ್ (2 ಗ್ರಾಂ. ಬೋರಾಕ್ಸ್ 1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ) ಅನ್ನು ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಾಯಿ ಒಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಬಂದ್ರ ರೋಗ/ ಹಿಡಿ ಮುಂಡಿಗೆ

ಚಂಡೆ ತಿರುಗುವಿಕೆ

ಒರೆಗೆಣ್ಣು

ಕಾಯಿ ಒಡೆಯುವುದು

ನೀರಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ :

ಅಡಿಕೆಯು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ನೀರಿನ ತೀವ್ರ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾರ್ಥ ಮನಃ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಲು 2 ರಿಂದ 3 ವರ್ಷಗಳೇ ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ 12° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಉಪ್ಪಾಂಶವಿರುವ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಉಪ್ಪಾಂಶದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಒತ್ತುಡವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ನೀರನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮರಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಕರಾವಳಿ ಕನಾಂಟಿಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ನವೆಂಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣೆ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ಬುಡಕ್ಕೆ 7-8 ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 6 ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಚ್-ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 4-5 ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ 175-200 ಲೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ, ನೀರಿನ ಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಸಿಂಚಕ (ಸ್ವಿಂಕರ್) ಮತ್ತು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಳಕಾ ಸಾಮಧ್ಯ ಶೇಕಡಾ 90-95 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ಸಿಂಚಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 70 ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಾದ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು/ ಕಟ್ಟಿಪುದು ಮತ್ತು ಹಾಯಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 50-60 ರಷ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 44 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸಿಂಚಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20 ರಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಿಂಚಕ (ಸ್ವಿಂಕರ್) ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟದೊಳಗಿನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಆದ್ರತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೋಟಿಗಳ ಬಾಧೆ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ, ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಬಾಧೆ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ.

ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಾಷ್ಟಿಕರಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ 16 ರಿಂದ 20 ಲೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಏರಡು ಅಧ್ಯವಾ ಮೂರು ನಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಕಾಂಡದಿಂದ 50-60 ಸೆ.ಮೀ. ನಷ್ಟ ಸಮಾನಾಂತರ ದೂರದಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಳಿಕೆಗಳು/ ಹನಿ ಸಾಧನಗಳು ಕೆಡುಪುದನ್ನು/ ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಪೆನ್‌ ಅನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಹನಿ ರಸಾವರಿ :

ಮೋಷ್ಕಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ರಸಾವರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಲಾಭಗಳಿಂದರೆ, ರಸಗೊಬ್ಬರ ನೀಡಲು, ಕಳಿನಾಶ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಕೂಲಿ ವೆಚ್ಚಿಪು ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ನೀರಾವರಿಗೆಂದು ಡೈಸೆಲ್ ಪಂಪ್ ಬಳಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಿಂಚಕ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಡೈಸೆಲ್ ಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಡೈಸೆಲ್ ವೆಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲದೆ ಶೇಕಡಾ 25 ರಿಂದ 50 ರಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸಹ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಹುದು. ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯ ಪಂಪ್ ಅಧ್ಯವಾ ಬೇರೆ ಚಿಕ್ಕ ಪಂಪ್‌ನ ಬಳಕೆ. ಮುಖ್ಯ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಿಂತ ಎತ್ತರಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ ಗೊಬ್ಬರದ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ರಸಾವರಿಗೆಂದೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ರಸಗೊಬ್ಬರ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಬಳಕೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವೆಂಚುರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ರಸಾಯರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ವಿಧಾನ :

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕರಗಬಿಲ್ಲ ದ್ರವರೂಪದ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ರಸಾಯರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಮತ್ತು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಗ್ಗದ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳಾದ ಯೂರಿಯಾ (46% ಸಾರಜನಕ), ಡೈ ಅಮೋನಿಯಂ ಪಾಸ್ಟೇಚ್ (ಡಿ.ಎ.ಪಿ.) (18% ಸಾರಜನಕ ಮತ್ತು 46% ರಂಜಕ) ಮತ್ತು ಮೂರೇಚ್ ಆಥ್ ಮೊಟ್ಟಾಶ್ (ಎಂ.ಎ.ಪಿ.) (60% ಮೊಟ್ಟಾಶ್) ಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಬಹುದು. ಇವನ್ನು ಹನಿ ನೀರಾಯರಿ ಮೂಲಕ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಮೇ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಹತ್ತು ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀಡಬೇಕು. 30 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ, 10 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು 18 ಅಥವಾ 9 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ 10 ಅಥವಾ 20 ದಿನಕ್ಕೂಮ್ಮೆ ಹೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ, ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನೀಡಬಾರದು. ಇಳುವರಿ ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವವರೆಗೆ ಅಡಿಕೆ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ರಸಗೊಬ್ಬರ ಸಾಕಾದರೆ ಇಳುವರಿ ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ರಸಗೊಬ್ಬರದ ಶೇಕಡಾ 75 ರಷ್ಟು ನೀಡಿದರೆ ಮರದ ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮೂರ್ಯಸಬಹುದಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯನ್ನೂ ಪಡೆಯಬಹುದು. ರಸಾಯರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ರಸಗೊಬ್ಬರದ ಪ್ರಮಾಣ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತೀ ಮರಕ್ಕೆ 75 ಗ್ರಾ. ಸಾರಜನಕ, 30 ಗ್ರಾ. ರಂಜಕ ಮತ್ತು 105 ಗ್ರಾ. ಮೊಟ್ಟಾಶ್ ಆಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ರಸಗೊಬ್ಬರದ ಮೂಲಕ ನೀಡಲು 136 ಗ್ರಾ. ಯೂರಿಯಾ, 65 ಗ್ರಾ. ಡೈ ಅಮೋನಿಯಂ ಪಾಸ್ಟೇಚ್ (ಡಿ.ಎ.ಪಿ.) ಮತ್ತು 175 ಗ್ರಾ. ಮೂರೇಚ್ ಆಥ್ ಮೊಟ್ಟಾಶ್ (ಎಂ.ಎ.ಪಿ.) ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ಹನಿ ರಸಾಯರಿ ಘಟಕ

ಬಸಿಗಾಲುವೆ :

ಸಸಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬಸಿಗಾಲುವೆ ಅಶ್ವಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಸಂಶೈ ಮಣಿನ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನೀರು ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂತಹ ಮಣಿರುವ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ಏರಡು ಸಾಲಿಗೊಂದರಂತೆ ಬಸಿಗಾಲುವೆಯು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದರೆ ನೀರು ಬಸಿದು ಹೋಗದಿರುವ ಗಡಸು ಮಣಿರುವ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ಸಾಲಿಗೊಂದರಂತೆ ಬಸಿಗಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಬಸಿಗಾಲುವೆಗಳು ಸಸಿ ನೆಟ್ಟಿರುವ ಆಳಕ್ಕಿಂತ 15–30 ಸೆ.ಮೀ. ಆಳವಾಗಿರುಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಹೊಂಡದಿಂದ ಬಸಿಗಾಲುವೆಗೆ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಸಣ್ಣ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಬಸಿಗಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗಲು ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಷ್ಟ ಮಾಡಬೇಕು.

ತೋಟದಲ್ಲಿ ವೃವಶಾಯ :

ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ಸಮತಟ್ಟಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಇಳಿಜಾರಿರುವ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಜಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ತಟ್ಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಮಣಿನ ಸರಕಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ಮಲೆನಾಡಿನ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಳಗಾಲದ ನಂತರ ಮಣಿ ಬಿಗಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಮಣಿನ್ನು ಅಗೆದು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದರೆ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಗಳಿಯಾಡುವಿಕೆಗೆ ನೆರವಾಗುವಲ್ಲದೆ ಮಣಿನ ಘಲವತ್ತತೆಯ ಮನಷ್ಟೇತನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದು. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಣಿನ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಮತ್ತು ಗಡುಸು ಮಣಿ ಬಿಗಿಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮಣಿನ್ನು ಅಗೆದು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಹೊಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು :

ಮೃಮೋಸಾ (*Mimosa invisa*), ಸೈಲೋಸಾಂಥಸ್ (Stylosanthes gracilis), ಕ್ಯಾಲಪಗೋನಿಯಂ (*Calapagonium muconoides*), ಪ್ರೂರೇರಿಯಾ (*Pueraria javanica*) ಇವುಗಳನ್ನು ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೊಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಒಂದು ಹಕ್ಕೇರೋಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬೀಜದ ಪ್ರಮಾಣ ಕ್ರಮವಾಗಿ 15, 9, 11 ಮತ್ತು 11 ಕ್ರಾಂತಿ. ಈ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮೇ-ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಅಕ್ಷೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ಮಾಡಿ ಮಣಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ/ ಮಿಶ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ :

ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದರೆ, ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿ ನಂತರ ಹೊದಲ ಇಳುವರಿ/ ಘಸಲು ಹೊಡಲು ದೀರ್ಘಕಾಲ ತೆಗೆದುಹೊಳ್ಳುವುದು. ಇಳುವರಿ ನೀಡಲಾರಂಭಿಸಿದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತ, ಕೆಂಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಹಾವಳಿ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದಾಗುವ ಆಕಸ್ಮಿಕ ನಷ್ಟಾಂಶಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳಿಯ ಪರಿಹಾರವಾಗಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಬಾಳಿ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು, ಕೊಕ್ಕೊ, ಸುವರ್ಣಗೆದ್ದೆ, ಲಿಂಬು, ವೀಳ್ಳದೆಲೆ, ಅನಾನಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವ ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳಿರುವ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳುಮೆಣಸು, ಕೊಕ್ಕೊ, ಬಾಳಿ, ಲಿಂಬು ಮತ್ತು ವೀಳ್ಳದೆಲೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಜಿಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬಹಳ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳಿಯ ಆದಾಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಜಿಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತ. ರಾಜ್ಯ ಜಿಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಮಂಡಳಿಯು ಖರೀದಿಸುವಂತಹ, ರಘ್ತ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ ಜಿಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ, ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಜಿಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಶುದ್ಧಿಕರಣ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮುದಾಯ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಕರ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಶುದ್ಧಿಕರಣ ಮಾಡಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಜಿಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ನರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅತಿ ಸಾಂದ್ರ ಬಹು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ :

ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅತಿ ಸಾಂದ್ರ ಬಹು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕರಾವಳಿ ಕನಾಂಟಿಕ ಹಾಗೂ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು ಮತ್ತು ಕೊಕ್ಕೊ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಕನಾಂಟಿಕದ ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು ಮತ್ತು ಲಿಂಬುವನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಪಶ್ಮಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ, ವೀಳ್ಳದೆಲೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಬುವನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ನಾಲ್ಕು ಅಡಿಕೆ ಗಿಡಗಳ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಗಿಡವನ್ನು ನೆಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಲ್ಲದೆ ಎರಡು ಉಪ ಬೆಳೆ (ಕೊಳೆ ಬೆಳೆ) ಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ, ಮೂರು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಹೊಸದಾಗಿ ನೆಡಬೇಕು. ಅಡಿಕೆ ಗಿಡಕ್ಕೆ 6-8 ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕಾಳು ಮೆಣಸಿನ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗಿಡದಿಂದ 75 ಸೆ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಕೊಕ್ಕೊ ಬೆಳೆಯು ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಫಲವಾಗುವ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 2.7 ಮೀ. x 5.4 ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದು.

ಹೊಷ್ಟು : ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಗಳ ಮತ್ತು ಅವಗಳ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಬೆಳೆ	ಅಂತರ (ಮೀ.)	ಸಹಿಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆ (ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೇರ್ಗೆ)	ರಸಕೊಬ್ಬರ ಎನ್:ಪಿ:ಕೆ (ಯೂರಿಯರಾಕ್ ಫಾಸ್ಟ್‌ಎಂ: ಮ್ಯಾರ್ಕೇಟ್ ಆಫ್ ಮೊಟ್ಟೊ)	ಸೂಕ್ತ ತಳಗಳು	ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅಡಿಕೆಯ ವಯಸ್ಸು
1	ಅಡಿಕೆ	2.7x2.7	1300	100:40:140 (220:200:235)	-	-
2	ಬಾಳೆ	2.7x5.4	650	160:160:320 (350:800:535)	ಮೈಸೂರು ಮೊವೆನ್ ಕರ್ಮಾರವಲ್ಲಿ ರೋಬಸ್ಟ್ ಮಾಲ್‌ಬೋಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ	ವೊದಲು ಅಥವಾ ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ
3	ಕಾಳು ಮೆಣಸು	2.7x2.7	1300	100:40:140 (220:200:235)	ಕರಿಮುಂಡ/ ಪಣಿಮೂರು ತಳಗಳು	6-8
4	ಕೊಕ್ಕೊ	2.7x5.4	650	100:40:140 (220:200:235)	ಕೆಸಿ ಗಿಡಗಳು/ ಸಂಕರಣ ತಳಗಳು	2
5	ಲಿಂಬು	2.7x5.4	650	300:250:500 (655:1250:835)	-	4
6	ವೀಳ್ಳದೆಲೆ	2.7x2.7	1300	100:40:140 (220:200:235)	-	6-8

ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಮಾದರಿಗಳು :

ಕ್ರ. ನಂ.	ಪ್ರದೇಶ	ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ
1	ಕನಾಡಿಕ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ	ಅಡಿಕೆ + ಕಾಳು ಮೆಣಸು + ಕೊಕ್ಕೊಳ್ಳು ಅಡಿಕೆ + ಬಾಳೆ + ನಿಂಬೆ (ಆಸಿಡ್ ಲ್ಯಾಮ್)
2	ಕರಾವಳಿ ಕನಾಡಿಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ	ಅಡಿಕೆ + ಕಾಳು ಮೆಣಸು + ಕೊಕ್ಕೊಳ್ಳು + ಬಾಳೆ
3	ಉತ್ತರ ಬಂಗಾಳ	ಅಡಿಕೆ + ಕಾಳು ಮೆಣಸು + ಬಾಳೆ ಅಥವಾ ಅಡಿಕೆ + ಕಾಳು ಮೆಣಸು + ನಿಂಬೆ
4	ಕೇರಳದ ವ್ಯೋಮಾಡ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಕನಾಡಿಕದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ	ಅಡಿಕೆ + ಕಾಳು ಮೆಣಸು + ಏಲಕ್ಕೆ

ಅಡಿಕೆ + ಕೊಕ್ಕೊಳ್ಳು + ಬಾಳೆ

ಅಡಿಕೆ ಚೊತೆ ಕಾಳುಮೆಣಸು

ಅಡಿಕೆ + ಕೊಕ್ಕೊಳ್ಳು + ಬಾಳೆ + ಕಾಳುಮೆಣಸು

ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ :

ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೆನುಗಾರಿಕೆಯು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಿಶ್ರ ಕೃಷಿಯಾಗಿದ್ದು, ಲಾಭದಾಯಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ 4 ರಾಸುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ರಾಸುಗಳು (ಆಕಳು) ವರ್ಷವಿಡೀ ಹಾಲು ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತೀ ಆಕಳಿಗೂ ಕನಿಷ್ಠ 40 ಜಡರ ಅಡಿ ಜಾಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಆಕಳಿಗೆ ದಿನನಿತ್ಯ 25-30 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ನಷ್ಟ ಹಾಸಿ ಹುಲ್ಲು ಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ 600 ಜಡರ ಮೇಟರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಏಕ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು 1400-2000 ಜ.ಮೀ. ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶು ಆಹಾರ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಕೂಡಾ ನೀಡಬೇಕು. ನೂರು ಕಿ.ಗ್ರಾ. ನಷ್ಟ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶು ಆಹಾರ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು 50 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ನಷ್ಟ ಬೂಸ, 25 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಹಿಂಡಿ + ಕಡಲೆ ಸಿಪ್ಪೆ, 23 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ತೊಡು ಮತ್ತು 1 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ನಷ್ಟ ಖನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತೀ 2.5-3.0 ಲೀ. ಹಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಕಿ.ಗ್ರಾ. ನಂತೆ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶು ಆಹಾರ ಮಿಶ್ರಣ ಮತ್ತು 2 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ನಷ್ಟ ಒಣ ಹುಲ್ಲನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಗಭರ ಧರಿಸಿರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ 2.5 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ನಷ್ಟ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶು ಆಹಾರದ ಜೋತೆ 2 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಒಣ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಗಭರ ಧರಿಸಿದ 7ನೇ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ನೀಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಅಡಿಕೆ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಬಣಿಸಿ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಕತ್ತಲಿಸಿ ಪಶು ಆಹಾರ ಮಿಶ್ರಣದ ಜೋತೆ ನೀಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ಬಳಸಿದರೆ ಪ್ರತಿ ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಪಶು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ 1.5 ರಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೆಚ್.ಎಫ್. ತಳಿಯ ರಾಸುವಿಗೆ 4 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶು ಆಹಾರ + 40 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಹಾಸಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ 6 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶು ಆಹಾರ + 30 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಹಾಸಿಹುಲ್ಲಿನಷ್ಟೇ ಹಾಲು ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ 4 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶು ಆಹಾರ + 40 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ಹಾಸಿ ಹುಲ್ಲು ನೀಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಇದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ 44 ರಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.

ಮಿಶ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ

ಮೇವಿನ ಹುಲ್ಲು

ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ :

ಕೇಟಗಳು :

ಜೀದ ಜಾತಿಯ ಮಳು (ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ) (ಮೈಟ್‌) :

ರಾಯೋಯಿಯಲ್ಲಾ ಇಂಡಿಕಾ ಹಿಸ್ಟ್ರೋ ಮತ್ತು ಒಲಿಗೋನಿಕಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್ ಹಿಸ್ಟ್ರೋ ಎಂಬ ಜೀದ ಜಾತಿಯ ಮಳುಗಳು ಅಡಿಕೆ ಎಲೆಯ ಕೆಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಜೀದರ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಮಚ್ಚಿ ಅಥವಾ ಕಲೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಕಂಡು ಬಣ್ಣವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಳುಗಳ ಕಾಟದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿಯಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಳೇ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಳದ ಬಾಧೆಯು ಕೆಳ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಒಳ ಸುರುಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲೆಗಳಿಗೂ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಅಡಿಕೆ ಗೊನೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ಹರಡುವುದರಿಂದ ಎಳಿ ಕಾಯಿ ಉದುರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಮಡಿಗಳು ಈ ಕೇಟಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಮಳುಗಳ ಬಾಧೆ ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣೆ :

- * ಈ ಮಳುಗಳಿಂದ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಒಣಗಿರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು.
- * ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಮತ್ತು ನೆರಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- * ಪರೋಪಕಾರಿ ಜೀವಿಗಳಾದ ಆರಂಭಿಸಿಯಸ್ ಎಂಬ ಮಳು, ಕಾಕ್ಸಿನೆಲ್ಲಿಡ್ ದುಂಬಿ ಮತ್ತು ನ್ಯೂರೇಪ್ಪಾರಾನ್ ಕೇಟಗಳು ಈ ಮಳವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಅಪುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.
- * ತೇಕಡಾ 0.5 ರಷ್ಟು (1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 5 ಮಿ.ಲಿ.) ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಎರಡು ಸಲ 15 ದಿನದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಜೀದ ಜಾತಿಯ ಮಳುವಿನ ಕಾಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ಅಡಿಕೆ ಎಲೆ ಮತ್ತು ತೋಟ

ತಿಗಣೆ ಜಾತಿಯ ಕೇಟೆ (ಹ್ಯಾಲಿಯೋಮಾರ್ಥಾ ಮರ್ಕ್ಯೂರಿಯಲ್) :

ಈ ಕೇಟೆವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಏಪ್ರಿಲ್-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಕೇಟೆವನ್ನು ಮಾಚ್‌ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಣಬಹುದಾದರೂ ನಂತರ ಅವುಗಳ ಉಪಟಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಎಳೆ ಕಾಯಿ ಉದುರುವುದು ಮತ್ತು ಬಿದ್ದಂತಹ ಎಳೆ ಕಾಯಿಗಳ ತೊಟ್ಟಿನ ಕೆಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೂಜಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದಂತಹ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಿದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಈ ಕೇಟೆ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಸೂಜಿಸುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

ನಿಯಂತ್ರಣ :

- * ಅಲಸಂಡೆ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ, ಹಾಗಲಕಾಯಿ, ಮೇಣಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬರುವ ವಿವಿಧ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕೇಟೆವು ಅಡಿಕೆಗೆ ಹಾನಿಯಂಟು ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.
- * ಬೇವಿನ ವಣಿಕೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 0.5 ರಷ್ಟರ (1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 5 ಮೀ.ಲೀ.) ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಲ 15 ದಿನದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಎಳೆ ಕಾಯಿ ಗೊಸೆಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ತಿಗಣೆ ಜಾತಿಯ ಕೇಟೆ

ತಿಗಣೆ ಜಾತಿಯ ಕೇಟೆಯಿಂದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿರುವ ಕಾಯಿಗಳು

ಸುಳಿ/ ತಿರಿ ತಿಗಣೆ (ಕಾರ್ವಲ್ಯೋಯಿಯ ಅರೆಕೆ ಮುಲ್ಲರ್) :

ಕೆರಿಯ ಮತ್ತು ಪ್ರೈಡ್ ತಿಗಣೆಗಳು ಸುಳಿಗಳ ಒಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿ ಎಳೆಯ ಎಲೆಗಳ ರಸ ಹೀರಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಲ್ಲದೆ, ಈ ತಿಗಣೆ ಬಾಧೆಯು ತೀವ್ರವಾದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಒಣಗುವುದು ಮತ್ತು ತಿರಿ/ ಸುಳಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿರವಹಣ :

- * ಅಡಿಕೆ ತೊಱಬದಲ್ಲಿ ನೆರಳಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ.
- * ಎರಡು ಗ್ರಾ. ನೆಟ್‌ ಧರ್ಯಮಿಥಾಕ್ಸ್ 25 ಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿ ಕೇಟಿನಾಶಕವನ್ನು ಸಣ್ಣ ರಂದ್ರ ಮಾಡಿದ 5 ಸೆಂ.ಮೀ. x 3 ಸೆಂ.ಮೀ. ಗಾತ್ರದ ಚಿಕ್ಕ ಪಾಲಿಧಿನ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅಡಿಕೆ ಮರದ/ ಸಸಿಯ ಸುಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು.
- * ಒಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಸಸಿಗೆ ಕೇಟಿನಾಶಕ ತುಂಬಿದ ಎರಡು ಪಾಲಿಧಿನ್ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಸುಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ಇಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಹೊಸ ಎಲೆಗಳು ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುವಾಗ ಇವನ್ನು ಪುನಃ ಹೊಸ ಸುಳಿ/ ತಿರಿ ಹತ್ತಿರ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.
- * ತಿರಿ ಮತ್ತು ಒಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಎಳೆಯ ಎಲೆಗಳಿಗೆ 0.25 ಗ್ರಾ. ಧರ್ಯಮಿಥಾಕ್ಸ್ 25 ಡಬ್ಲ್ಯೂಜಿ ಕೇಟಿನಾಶಕವನ್ನು 1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

మళ్లి/ తిరి తిగణ

మళ్లి/ తిరి తిగణ కాటక్షోల్గాగిరువు
ఎలే మత్తు మళ్లి

కజ్జె కేట (ఆనిడియెల్స్ ఓరియంటాలిస్ మత్తు ఇస్చానాపిస్సో లోంజేనోస్ట్రీస్) :

ఈ కేటగటు అడికే కాయి, గొనె మత్తు ఎలెగళ రస హిరుత్తవే. రస హిరువికే హేబ్బాదాగ ఆ భాగగటు హళది బణ్ణక్కే తిరుగుత్తవే. కాయిగటు ఉదురుత్తవే. నీరు కడిమెయిరువాగ తోటగళల్లి ఇవ్వగళ బాధే హేబ్బు.

నిషాధాలై :

- * తోటదల్లి సరిఖాన నియంత్రణ మాడబేచు.
- * ఒందు బగేయ గులగంజి హుళు (లేడి బడ్ఫో బిట్టలో) ఈ కేటవన్ను తిన్నపుదరింద అవ్వగళన్ను సంరక్షిసచేచు.
- * బేంపిన ఎణ్ణెయన్న శేకడా 0.5 రష్టర (1 లీటర్ నీరినల్లి 5 మి.లి.) ప్రమాణంల్లి ఎరడు సల 15-20 దినగళ అంతరంల్లి సింపడిసచేచు.

అడికే కాయి మత్తు గొనెయ మేలే కజ్జె కేటద డావళి

ಬೇರು ಹಳ (ಲ್ಯಾಕೋಪೋಲಿಸ್ ಸೈಸಿಸ್) :

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಜಾತಿಯ ಬೇರು ಹುಳುಗಳು ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗೆ ಹಾನಿಯನ್ನಂಬು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಪ್ಪಗಳೆಂದರೆ ಲ್ಯಾಕೋಪೋಲಿಸ್ ಕೆನಿಯೊಪೋಲಿಸ್, ಲ್ಯಾಕೋಪೋಲಿಸ್ ಬಮಿಸೈಸ್ಪ್ರಿ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಕೋಪೋಲಿಸ್ ಲೆಪಿಡೊಪೋಲಿಸ್. ಈ ಕೆಟದ ಪ್ರೈಡ ಹುಳುಗಳು (ದುಂಬಿಗಳು) ದಟ್ಟ ಕಂದು ಬಣ್ಣಾವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಮೇ ಅಥವಾ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನೊಳಗಿಂದ ಹೂರಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳುಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಎಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಕಾಂಡವು ತೆಳುವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಗಿಡಗಳು ರೋಗಗ್ರಸ್‌ವಾದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಳುವರಿ ಕೂಡಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೇರು ಹುಳುಗಳ ಹಂಚಿಕೆ, ಆಶ್ರಯ ಬೆಳೆಗಳು, ಜೀವನ ಚಕ್ರ ಮತ್ತು ದುಂಬಿಗಳು ಮಣ್ಣನೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬರುವ ತಿಂಗಳು

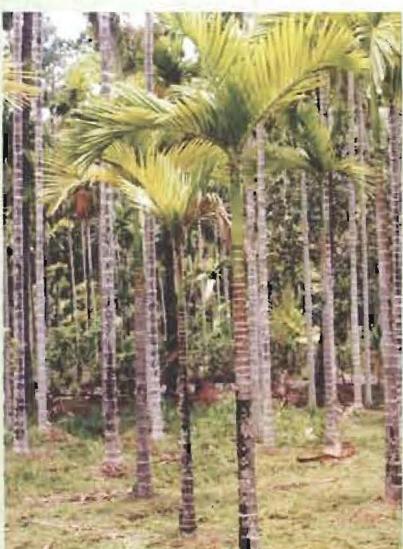
ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಆಶ್ರಯ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ	ಲ್ಯಾಕೋಪೋಲಿಸ್ ಕೆನಿಯೊಪೋಲಿಸ್	ಲ್ಯಾಕೋಪೋಲಿಸ್ ಬಮಿಸೈಸ್ಪ್ರಿ	ಲ್ಯಾಕೋಪೋಲಿಸ್ ಲೆಪಿಡೊಪೋಲಿಸ್
1	ಹಂಚಿಕೆ	ಕನಾಟಕ : ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಕೊಲಾರ ಕೇರಳ : ಶ್ರೀಮೂರ್, ಅಳಾಪುಜಾ ಮತ್ತು ಕಾಸರಗೋಡು	ಕನಾಟಕ : ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಮಡಕೇರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಕೇರಳ : ಶ್ರೀಶೂರ್, ಅಳಾಪುಜಾ ವರ್ತು ಕಾಸರಗೋಡು	ಕನಾಟಕ : ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಮಡಕೇರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ : ಕೊಲ್ಲಾಪುರ್ ಮತ್ತು ಸಾಂಗಿ
2	ಮರಿಹುಳುವಿನ ಆಶ್ರಯ ಬೆಳೆಗಳು	ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಫೀ	ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗು	ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕಾಫೀ, ಕಬ್ಬಿ, ಭತ್ತ, ಬಿದಿರು, ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಕೊಕ್ಕಣ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟರ್ ಪ್ರೂಟ್
3	ಪ್ರೈಡ ಹುಳುಗಳು (ದುಂಬಿಗಳು) ಆಶ್ರಯ ಬೆಳೆಗಳು	ಆಲದ ಮರ, ತೆಂಗು, ಮಾವು, ಸೀಬೆ, ಹಲಸು, ಅಂಜಾರ, ಗೇರು ಮತ್ತು ಹಲಸಿನ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣು	ಆಲದ ಮರ, ಮಾವು, ಸೀಬೆ, ಹಲಸು, ಅಂಜಾರ ಮತ್ತು ಪನ್ನೆರಲೆ	ಆಲದ ಮರ, ಅಂಜಾರ, ಹಲಸು, ಮಾವು ಮತ್ತು ಗೇರು
4	ದುಂಬಿಗಳು ಮಣ್ಣನೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬರುವ ತಿಂಗಳು	ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಜೂನ್	ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಅಂತಿಮ ವಾರ	ಜುಲೈ ಕೊನೆಯಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೊದಲನೆ ವಾರ
5	ಜೀವನ ಚಕ್ರ	ಒಂದು ವರ್ಷ	ಒಂದು ವರ್ಷ	ಎರಡು ವರ್ಷ

ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ :

- * ಮುಂಗಾರು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೊದಲ ಏರಡು ವಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ 6.30 ರಿಂದ 7.30 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದುಂಬಿಗಳು ಮಣ್ಣನಿಂದ ಹೊರ ಬರುವುವು. ದುಂಬಿಗಳು ಹೊರ ಬರುವಾಗ ಮಾಡುವ ಶಬ್ದದಿಂದ ಅಪ್ಪಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಹಿಡಿದು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.

- * ನಿಯಮಿತವಾಗಿ (ಅದರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷೋಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ) ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಣಿನ್ನು ಅಗೆಯುವುದರಿಂದ ಬೇರು ಹುಳುಗಳು ಮಣಿನ ಮೇಲ್ಮೈಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಣಿನ್ನು ಕೆದಕುವಾಗ ದೊರೆಯುವ ಮೆಟ್ಟಿಗಳು, ಹುಳು ಮರಿಗಳು ಮತ್ತು ದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಾಶ ಮಾಡಬಹುದು.
- * ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಸಿಗಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.
- * ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು 1 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ನಂತೆ ಮೇ-ಜೂನ್ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಷೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಬೇರು ಹುಳುಗಳು ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನದಂತೆ ರಸ್ತೆಸುವುದಲ್ಲದೆ ಹೇಣ ಬೇರು ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- * ಪ್ರತೀ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಕ್ಲೋರೋಪ್ರೈಥಾಸ್ 20 ಇಸಿ ಎಂಬ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು 7 ಮಿ.ಲೀ. ನಂತೆ ಬೆರೆಸಿ ಒಂದು ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ 3 ಲೀ. ನಷ್ಟು ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸುರಿಯಬೇಕು. ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಜಲ್ಲೆ ತಿಂಗಳ ವರದನೇ ವಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ಗುಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶಗಲ್ಲಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- * ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ನೀಡಿದ 30 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಕೀಟ ಬಳ್ಳಕ ಜಂತುಹುಳುವಾದ ಸ್ವೀನರ್‌ನೀಮವನ್ನು ಒಂದು ಹಕ್ಕೇರೋಗೆ 1.5 ಬಿಲಿಯನ್ ನಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದ್ರವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು 40-50 ಲಕ್ಷದವ್ಯು ದಾಳಿಕೋರ ತರುಣ ಸ್ವೀನರ್‌ನೀಮವನ್ನು ಒಂದು ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ದ್ರವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುರಿಯಬೇಕು.
- * ಮಗದೊಮ್ಮೆ ಸ್ವೀನರ್‌ನೀಮ ಜಂತು ಹುಳವನ್ನು ಒಂದು ಹಕ್ಕೇರೋಗೆ 7.5 ಕೋಟಿ ದಾಳಿಕೋರ ತರುಣ ಸ್ವೀನರ್ ನೀಮದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 0.5 ಮಿ.ಲೀ. ನಷ್ಟು ಇಮಿಡಾಕ್ಲೈಟ್‌ 17.8 ಎಸ್.ಎಲ್. ಅನ್ನು ವರದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ಬುಡಕ್ಕೆ ಸುರಿಯಬೇಕು.

ಬೇರು ಹುಳುವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹತೋಟಿ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಮೂರು ಪಷ್ಟಗಳ ಕಾಲ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಬೇರು ಹುಳುಗಳ ಕಾಬವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರ್ಯಾತರು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಬೇರು ಹುಳುಗಳ ಕಾಟಕ್ಕೂಳಗಾಗಿರುವ
ಅಡಿಕೆ ತೋಟ

ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬೇರು ಹುಳುಗಳ ಮರಿಗಳು

ಬೇರು ಮುಳ್ಳಗಳು ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಬೇರುಗಳನ್ನು
ನಾಶಪಡಿಸಿರುವುದು

ಪ್ರೊಥ ಬೇರು ಮುಳ್ಳಗಳು

ಸಿಂಗಾರ ಕಂಬಳ ಮುಳ್ಳ (ತಿರಫಭ ಮುಂಡಲ್ಲಾ ವಾಕರ್) :

ಈ ಕಂಬಳ ಮುಳ್ಳ ಅಡಿಕೆ ಸಿಂಗಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹೆಸ್ಲ್ಯೂ ಹೊಷ್ಟಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಸಿಂಗಾರಕ್ಕಾಗುವ ಹಾನಿಯೇ ಈ ಕೀಟದಿಂದ ಬರುವ ತೊಂದರೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಕಾರಣಾಂತ. ಶುಂಬಾ ಏಳಂಬವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಹಾಗೇನೆ ಈ ಕಂಬಳ ಮುಳ್ಳವಿನ ಬಾಧೆಯ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ :

- * ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಸಿಂಗಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು.
- * ಕೆಲ್ಲೋರೋಪ್ಲೈಫಾಸ್ 20 ಇಸಿ ಎಂಬ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು 2 ಮಿ.ಲೀ. ನಮ್ಮು 1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಕೀಟ ಇರುವ ಸೂಚನೆ ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಿಂಗಾರ ಕಂಬಳ ಮುಳ್ಳ ಇದ್ದರೆ ಎರಡನೇ ಸಿಂಪಡಣೆಯನ್ನು 30 ದಿನಗಳ ನಂತರ ನೀಡಬೇಕು.
- * ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬಸವನ ಮುಳ್ಳ ಈ ಕಂಬಳ ಮುಳ್ಳವಿನ ಬಾಧೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಕಾರಣವಾದುದರಿಂದ ಬಸವನ ಮುಳ್ಳವನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸಿ ನಾಶಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೊಡು ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟನ್ನು 13:2 ರ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಮೀಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮೆಟಾಲ್‌ಹೆಕ್ಟ್ ಹಾಕಿ ವಿಷಾಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬಸವನ ಮುಳ್ಳವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.

ಸಿಂಗಾರದ ಕಂಬಳ ಮುಳ್ಳ

ರೋಗಳು :

ಅಡಿಕೆ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಬರುವ ರೋಗಗಳು :

ಕಾಂಡ/ ಕೊರಳು ಕೊಳೆ ರೋಗ (ಪ್ಯಾಸೇರಿಯಂ ಸ್ಟೈನ್ಸ್‌ ಮತ್ತು ರೈಚೋಕ್ಸೈನಿಯ ಸ್ಟೈನ್ಸ್) :

ಈ ರೋಗವು ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಮುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶೋಟದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟರುವ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರೋಗಾನು (ಶಿಲೀಂದ್ರ)ವು ಬೇರು ಅಥವಾ ಕಾಂಡದ ಮೂಲಕ ರೋಗವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರೋಗವು ಬೇರಿನ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾದರೆ ಸಸಿಗಳು ಒಣಗುವುದು. ಕಾಂಡದ ಮೂಲಕವಾದರೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸುಳಿ/ ತಿರಿ ಭಾಗ ಕೊಳೆತು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ :

* ಉತ್ತಮ ಬಸಿಗಾಲುವೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 1 ರ ಬೋಡೋಎ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಬುಡಕ್ಕೆ ಸುರಿಯುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಎಲೆ ಮಬ್ಬಾಗುವುದು/ ಕಾಡಿಗೆ ರೋಗ (ಪ್ರೈಲೋಸಿಯ ಪಾಲ್ಪೈರಂ ಕುಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹೋಮಾಪ್ರಿಸ್ ಪಾಲ್ಪೈಕೋಲ ವಿಂಟ್) :

ಈ ರೋಗವು ಶಿಲೀಂದ್ರದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ ನಸುಗೆಂಟು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಅಡಿಕೆ ಸಸಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ :

* ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು 4 ಗ್ರಾ. ಡ್ಯೂಡ್‌ನ್ ರುಡ್ 78 ನ್ನು ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸಿಂಪಡಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಎಲೆಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ (ಕೊಲೆಟೋಟ್ಸೈಕ್ಸ್ ಗ್ಲಿಯೋಸ್ಟ್ರಾಯಿಡ್ಸ್) :

ಅಡಿಕೆ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯಿದ ಮರಗಳಿಗೆ ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಸಸಿಗಳ ಮೇಲೆ 3 ರಿಂದ 4 ಮಿ.ಮೀ. ಸುತ್ತಳತೆಯ ಹಳದಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕೂಡಿ ಹಳದಿ ಪ್ರಭಾವಂಡಲವ್ಯಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡ ಚುಕ್ಕೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗವು ತೀವ್ರವಾದರೆ ಎಲೆಗಳು ಒಣಗಿ ಬಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಉದುರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ :

- * ಸರಿಯಾಗಿ ನೆರಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಡ್ಯೂಡ್‌ನ್ ರುಡ್ 78 (1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ 4 ಗ್ರಾ.) ಶಿಲೀಂದ್ರ ನಾಶಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಶೇಕಡಾ 1 ರಷ್ಟು ಬೋಡೋಎ ಮೀಶ್ರಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಬರುವ ರೋಗವನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.
- * ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹಾನಿಯಂಟಾದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗವು ಪರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.
- * ಮಳಗಾದಲ್ಲಿ ಡ್ಯೂಡ್‌ನ್ ಎಮ್ 45 (1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ 3 ಗ್ರಾ.) ಶಿಲೀಂದ್ರ ನಾಶಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.

ಎಲೆಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ

ಶೇ.1 ರ ಬೋಡೋರ್ ಮಿಶ್ರಣ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಧಾನ :

ಪಳ್ಳಸಿಕ್ ಬಕ್ಕೆಟೊಂದರಲ್ಲಿ 10 ಲೀ. ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿ, 1 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಮೈಲುತ್ತು (ತಾಮ್ರದ ಸಲ್ಟೇಟನ್ನು) ಕರಗಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಪಳ್ಳಸಿಕ್ ಬಕ್ಕೆಟಲ್ಲಿ 10 ಲೀ. ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಹಾಕಿ 1 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಸುಟ್ಟು ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಕರಗಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಮೈಲುತ್ತು ದ್ರಾವಣ ಮತ್ತು ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು 100 ಲೀ. ಬ್ಯಾರಲ್ ನಲ್ಲಿರುವ 80 ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ಏಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಾ ಕದದ್ವತ್ತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೋಡೋರ್ ಮಿಶ್ರಣದ ತಯಾರಿ ವೇಳೆ ಮಿಶ್ರಣದ ರಸಸಾರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ರಸಸಾರ ತಟಸ್ಥಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರಸಸಾರ ತಟಸ್ಥಗೊಳ್ಳುವೆ ಇರುವಾಗ ಬೋಡೋರ್ ಮಿಶ್ರಣದಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಯಾನುಗಳಿಷ್ಟು ಅದು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ರಸಸಾರ ತಟಸ್ಥತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಸಸಾರ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಮೊದಲು ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಂಟು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಾರದು. ಬೋಡೋರ್ ದ್ರಾವಣದ ರಸಸಾರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಹಿ.ಹೆಚ್. ಪೇಪರ್ ಅಥವಾ ಮಸೆದ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಿ.ಹೆಚ್. ಪೇಪರ್ ಬಳಸುವುದಾದರೆ ಮಿಶ್ರಣದ ರಸಸಾರವನ್ನು ಹಿ.ಹೆಚ್. 7.00 ಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಸೆದ ಹರಿತವಾದ ಜಾಕು ಅಥವಾ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುವುದಾದರೆ, ಕತ್ತಿಯ ತುದಿ ಭಾಗವನ್ನು ಮಿಶ್ರಣದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುವಾಗ ಅದು ಕಂಡು ಬಣಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕತ್ತಿಯ ತುದಿ ಕಂಡು ಬಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗದ್ದಿರೆ ರಸಸಾರ ತಟಸ್ಥವಿದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ರೀತಿ ಮಿಶ್ರಣದ ರಸಸಾರ ತಟಸ್ಥಗೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಡೋರ್ ಮಿಶ್ರಣ ತಯಾರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ 100 ಲೀ. ಬ್ಯಾರಲ್ ಗೆ 100 ಮಿ.ಲೀ. ಅಂಟನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕದಡಿ ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡುವಾಗ ಶುದ್ಧವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಡಿನಿಂದ ಕಲಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಾಮ್ರದ, ಮಣ್ಣಿನ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಅಥವಾ ಪಳ್ಳಸಿಕ್ ಪೂತ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೋಡೋರ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ ದಿನವೇ ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಇಟ್ಟರೆ ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಡೋರ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಇಡಲೇಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ 100 ಲೀ. ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ 100 ಗ್ರಾಂ. ಜೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಇಡಬೇಕು.

ಶೇ. 10 ರ ಬೋಡೋರ್ ಹೇಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಧಾನ :

ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು 100 ಗ್ರಾಂ. ಮೈಲುತ್ತು (ತಾಮ್ರದ ಸಲ್ಟೇಟನ್ನು) ಮತ್ತು 100 ಗ್ರಾಂ. ಸುಟ್ಟು ಸುಣ್ಣವನ್ನು ತಲಾ ಅಥವಾ ಲೀಟರ್ ನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಎರಡು ದ್ರಾವಣಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕದಡಿಸುತ್ತಾ ಹೇಸ್ಟ್ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು.

ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳಿಗೆ ಬರುವ ರೋಗಗಳು :

ಅಡಿಕೆ ಕಾಯಿ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ / ಕೊಳೆ ರೋಗ / ಮಹಾಳಿ :

ಈ ರೋಗವು ಘೃಟಾಪ್ಲೋರ್ ಮೀಡಿ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂದ್ರದಿಂದ ಬರುವುದು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ (ಜೂನ್ - ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್) ಅಡಿಕೆ ಕಾಯಿಗಳು ಕೊಳೆತು ಉದುರುತ್ತವೆ. ಅಡಿಕೆ ಕಾಯಿಯ ತೊಟ್ಟಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಕಾಯಿ ಉದುರುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗ ಬಾಧಿತ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ತೂಕವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದ ಕೊನೆಗೆ ಕಾಯಿಗಳು ಒಣಾಗಿ, ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿ, ಕೆಳಗೆ ಬೀಳದೇ ಮರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ.

ನಿವಾರಣೆ :

- * ರೋಗ ಬಾಧಿತ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗೊನೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.
- * ಮುಂಗಾರು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ (ಮೇ ಕೊನೆ ವಾರ ಅಥವಾ ಜೂನ್ ಮೌದಲ ವಾರ) ಶೇಕಡಾ 1 ರ ಬೋಡೋರ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಎರಡನೇ ಸಿಂಪಡಣೆಯನ್ನು 35-45 ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ನೀಡಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಮೂರನೇ ಸಿಂಪಡಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಮಳೆ ನೀರಿಗೆ ಜಿಷ್ಡಾವು ತೋಯ್ಯು ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ಅಂಟನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. (ಬೋಡೋರ್ ಮಿಶ್ರಣ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಂಟನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು).
- * ಗೊನೆಗಳನ್ನು 60 ಸೆ.ಮೀ. x 75 ಸೆ.ಮೀ. ಅಳತೆಯ ಮತ್ತು 100 ಗೇಜ್ ದಪ್ಪನೆಯ ಪಾಲಿಥಿನ್ ಹಾಳೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ರೋಗವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.

ಅಡಿಕೆ ಕಾಯಿ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ

ಅಣಬೆ ರೋಗ ಅಥವಾ ಬುಡ ಕೊಳೆ ರೋಗ (ಗ್ರಾನ್‌ಮೋಡಮ್ ಲ್ಯೂಸಿಡಮ್) :

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಹೋರ ಭಾಗದ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಇದು ಒಳ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗದ ಬಾಧೆ ಮುಂದುವರಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಂಡೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ನಂತರ ಚಂಡೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಣಿಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ನೆಲದಿಂದ ಸುಮಾರು 1 ಮೀ. ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಕಾಂಡದ ಬುಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಳೆಗುಂದಿದ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಮೇಲೆ ಈ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೂಡಿ ದೊಡ್ಡ ಕಳೆಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ಅಂಟನಂತಹ ದ್ರವ್ಯ ಹೋರ ಬರುತ್ತದೆ. ಮರ ಸತ್ತ ನಂತರ ಮರದ ಬುಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಣಬೆಯಂತಹ ವಸ್ತುಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಬೇರುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಂಡದ ಬುಡದ ಒಳ ಭಾಗ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.

ನಿರ್ವಹಣೆ :

- * ತೀವ್ರ ರೋಗಗ್ರಸ್ಕ್ ಮತ್ತು ಸತ್ತ ಮರಗಳನ್ನು ಬೇರು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಕಿಂತು ಸುಟ್ಟಿ ಹಾಕಬೇಕು.
- * ರೋಗ ಬಂದಿರುವ ಮರಗಳಿಂದ ಉಳಿದ ಮರಗಳನ್ನು 30 ಸೆ.ಮೀ. ಅಗಲ ಹಾಗೂ 60 ಸೆ.ಮೀ. ಆಳದ ಕಾಲುವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬೇರೆರ್ವಡಿಸಬೇಕು.
- * ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
- * ರೋಗ ಬಂದಿರುವ ತೋಬಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲೀಂದ್ರದ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಅಗತೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಒಳಹರಿವು ನೀರಾವರಿ (ಪ್ಲಾಸ್ ನೀರಾವರಿ)ಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- * ಪ್ರತಿ ಮರಕ್ಕೆ 25 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ನಷ್ಟ ಹಣ್ಣಿಗೊಬ್ಬರ ನೀಡಬೇಕು.
- * ಶ್ರೀಕೋಡಮರ ಹಾರ್ಜೆಯಾನಮ್ (ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್.ಎ. ಟಿಆರ್. 28) ಎಂಬ ಜ್ಯೇವಿಕ ಶಿಲೀಂದ್ರ ನಾಶಕವನ್ನು ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀ ಮರಕ್ಕೆ 2.5 ಕಿ.ಗ್ರಾ. ನಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ನೀಡಬೇಕು.
- * ಬಾಳಿಗಿಡಗಳನ್ನು ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು.
- * 2 ಮಿ.ಲೀ. ಹೆಕ್ಟಾಕೋನೊಚೋಲ್ ಅನ್ನು 100 ಮಿ.ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಬೇರಿನ ಮುಖಾಂತರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಹೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಸುಮಾರು 25 ಲೀ. ನಷ್ಟ ಹೆಕ್ಟಾಕೋನೊಚೋಲ್ ದ್ವಾರಾ (ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 2 ಮಿ.ಲೀ.) ಅಥವಾ ಶೇಕಡಾ 1 ರ ಬೋಡೋರ್ ದ್ವಾರಾವನ್ನು ಪ್ರತೀ ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಸುರಿಯಬೇಕು.
- * ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಣಬ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಸುಳಿ (ತಿರಿ) ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ ಮತ್ತು ಚಂಡೆ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ (ಪ್ರೈಮೋಪ್ಲೋರ್ ಮೆಡಿ) :

ಸುಳಿ (ತಿರಿ) ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಸುಳಿ ಎಲೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ತಿರಿ ಕೊಳೆತು ಹೊಗಿ, ಎಳೆದಾಗ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಿಂತು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಾದ ನಂತರ ಸುತ್ತಲೀಯವ ಎಲೆಗಳಿಗೂ ಈ ರೋಗ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಅಡಿಕೆ ಮರದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳು ಜೋತು ಬಿಡ್ಡು, ಹಾಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಹೊರ ಭಾಗದ ಅಡಿಕೆ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ್ದರೆ ಚಂಡೆ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ರೋಗಕ್ಕೂಳಗಾಗಿರುವ ಎಲೆಗಳ ಒಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಿಂದ ಸೆನ್ಸಿಡಿರುವ ಗಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಸುಳಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗುವವರಿಗೆ ಎಲೆಗಳು ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ

ಸಿಂಗಾರವೂ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ, ಜೋಡುಬಿಡ್ಡು ಒಣಗಿದರೂ ಹಾಡಾ ಅಡಿಕೆ ಮರಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಡದ ಒಳ ಭಾಗದ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಗಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ರೋಗ ಬಾಧಿತ ಮರಗಳು ಸತ್ತು ಹೋಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಮರದ ತುದಿ ಭಾಗವೂ ಸೋಂಕು ಇರುವ ಭಾಗದಿಂದ ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡೂ ರೋಗಗಳು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಚೆಳಿಗಾಲದ ಕೊನೆಯವರಗೆ (ಅಕ್ಕೋಬರ್ನಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ) ಇರುತ್ತದೆ. ಅಪರಾಪವಾಗಿ ಬರುವ ಬೇಸಿಗೆ ಮಳೆ, ತಂಪಾದ ರಾಶ್ರಿಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಉಪಾಂತ ಮತ್ತು ಚೆಳಿಗಾಲದ ಇಬ್ಬನಿ ಈ ರೋಗದ ರೋಗಾಣ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ :

- * ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ರೋಗಾಣಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಶಿಲೀಂದ್ರವು ವರ್ಷವಿಡೀ ಬದುಕಿಬಳ್ಳಾದುದರಿಂದ ಅಡಿಕೆ ಕಾಯಿ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ, ಒಣಗಿರುವ ಗೊನೆಗಳನ್ನು ಉದುರಿರುವ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸುಳಿ/ ಚೆಂಡ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಚಂಡೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕರ ತೋಟವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು.
- * ರೋಗ ಬಾಧಿತ ಮರಗಳನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸುಳಿ/ ತಿರಿ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು. ಅಡಿಕೆ ಚಂಡೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 1 ರ ಬೋಡೋರ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ನೆನೆಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೋಡೋರ್ ಪೇಸ್ಟ್ (ಮುಲಾಮು)ನ್ನು ಹಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸುಳಿ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಚಂಡೆಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 1 ರ ಬೋಡೋರ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಎರಡೂ ರೋಗಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.
- * ಮನಃ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಗೋಚರಿಸದ ಹಾಗೆ ಉಪಚರಿಸಿದ ಮರಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮರುಕಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಜಿಷ್ಡಿಯನ್ನು ಚಂಡೆಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಡಿಕೆ ಗೊನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಕಾಂಡದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಾಳೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳ ಬುಡ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- * ಶೇಕಡಾ 1 ರಷ್ಟು ಬೋಡೋರ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಬಾಧಿತ ಮರದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಅರೋಗ್ಯವಂತ ಚಂಡೆಗಳಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಈ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಚಂಡೆಯನ್ನು ನೆನೆಸುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗವು ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಚಂಡೆಗಳಿಗೆ ಹರಡದ ಹಾಗೆ ಕಾಪಾಡಬಹುದು.

ಸುಳಿ (ತಿರಿ) ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ

ಚಂಡೆ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ

ಸಿಂಗಾರ ಒಣಗುವುದು :

ಸಿಂಗಾರ ಒಣಗುವ ರೋಗವು ಕೊಲೆಟೋಟ್ಟೆಕಮ್ ಗ್ರಿಯೋಸ್‌ಪ್ಲಾರಾಯಿಡೆಸ್ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂದ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದರೆ, ಸಿಂಗಾರವು ತುದಿಯಿಂದ ಹಳದಿಯಾಗಿ ಒಣಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಹೆನ್ನು ಹಾಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಮೊಗ್ಗಗಳು ಉದುರುತ್ತವೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ :

- * ಸಂಪೂರ್ಣ ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಸಿಂಗಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.
- * ಹೆನ್ನು ಹೂ ಅರಣ್ಯವ ಸಮಯಕ್ಕೆ 1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ 3 ಗ್ರಾಂ. ಮ್ಯಾಂಕೊಚೆಬೊನ್ನು ಬೆರೆಸಿ 30 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ವರಡು ಬಾರಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಸಿಂಗಾರ ಒಣಗುವ ರೋಗ

ಹಳದಿ ಎಲೆ ರೋಗ :

ಈ ರೋಗದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ, ಅಡಿಕೆಯ ಎಲೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವುದು. ಹೊರಸುತ್ತಿನ ಎಲೆಯ ತುದಿ ಭಾಗ ಮೊದಲು ಹಳದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆಯೇ ಮಧ್ಯ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣಬಹುದು. ನಂತರ ಇದು ಎಲೆಯ ಮಧ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಡುದಿಂಡಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೋಗ ತೀವ್ರವಾದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿಯಾಗಿ ಒಣಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಗೆ ಎಲೆಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾಂಡ ಮಾತ್ರವೇ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತೀವ್ರತರವಾದ ರೋಗಗ್ರಸ್ಥ ಮರದ ಕಾಯಿಗಳು ಸಣ್ಣದಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಉದುರಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ತಿರುಳು ಮೃದುವಾಗಿದ್ದು, ಕಮ್ಮು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಘೇಟೋಫ್ಲಾಸ್‌ ಎಂಬ ಸೂಕ್ತಾಣವಿನಿಂದ ಬರುವ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಪ್ರೌಟಿಸ್‌ ಮೊಯಿಸ್‌ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಜಿಗಿ ಹಳು ಹರಡುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ :

- * ಪ್ರೈಕಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಔಷಧಗಳಿಂದ ಇದರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು.
- * ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬಾಧಿತವಾಗಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನಾಶಮಾಡಬೇಕು.
- * ಸರಿಯಾದ ಬಸಿಗಾಲುವೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.
- * ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಭಾಗಶಃ ಅಥವಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಟಣೆ ಹೊಂದಿರುವ ಅಡಿಕೆ ಸಿಪ್ಪೆ ಅಥವಾ ಭತ್ತದ ಒಣಹುಲ್ಲನ್ನು ಬುಡಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಗಾಳಿಯಾಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬಹುದು.

- * ಬೇರುಗಳ ಮನೆಶ್ವೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಸಸ್ಯ ಬಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಬ್ಯಾಕ್‌ರಿಯೂ (ಪಿಜೆಟಿಆರ್) ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಟ್ರೈಕೋಡಮಾರ್ ಮಿಶ್ರಿತ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಬೇರು ಕೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.
- * ಮಣ್ಣ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಧಾರಿತ ಮೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- * ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮರಗಳಿಗೆ ನೀರೋದಗಿಸಬೇಕು.
- * ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- * ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೊದಿಕೆ/ ಮುಚ್ಚಲು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು.
- * ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಮರಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ರೋಗ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಇನ್ನಿತರ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೀಟದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ರೋಗ/ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು.

ಬಳದ ಎಲೆ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಕೊಯ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ :

ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಯ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಚಾಲಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಮಾರ್ಖವಾಗಿ ಹಣ್ಣಾದ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಯ್ಯಬೇಕು. ಹಣ್ಣಾಗದಿರುವ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯಪುದರಿಂದ ಕೆಳ ದರ್ಜೆಯ ಅಡಿಕೆ (ಪರೋರ ಮತ್ತು ಕೋಕಾ) ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ದರ ದೂರೆಯುವುದು. ಕೊಯ್ಯ ನಂತರ ಸುಮಾರು 45 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಿಸಬೇಕು. ಹಣ್ಣಾಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಒಣಗಲು ಒಂದೇ ಪದರದಲ್ಲಿ ಒಣಿಸಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಚಾಲಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಅಡಿಕೆಗಳು ಸಮನಾಗಿ ಒಣಗಲು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಶೀಲೀಂದ್ರದ ಹಾನಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಒಣಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಚಾಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಒಣಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಒಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ 60 ರಿಂದ 70 ಗಂಟೆಗಳು ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಾದನಂತರ ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿದು ವಿವಿಧ ದರ್ಜೆಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕು. ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿಯಲು ಯಂತ್ರಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯಿದ್ದು, ಸುಲಿಯಲು ತಗಲುವ ಕಾಲಿ ವೆಚ್ಚೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಅಡಿಕೆಯ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿವಿಧ ದರ್ಜೆ ಮಾಡಿ ಮಾರಲಾಗುವುದು. ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ದರ್ಜೆಗಳಿಂದರೆ ಮೋತಿ, ಶ್ರೀವರ್ಧನ್, ಜಾಮಾನಗರ್ ಮತ್ತು ಜಿನ್ನಿ. ಅಡಿಕೆ ಎಲೆ

ಹಾಳೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ನೇಹಿ ಮತ್ತು ನುಲಭವಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಕರಗುವಂತಹ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ತಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದಲ್ಲದೆ, ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕೂಡಾ ನೀಡಬಹುದು.

ಎಳೆ ಅಡಿಕೆ ಸಂಸ್ಥರಣೆ :

ಎಳೆ ಅಡಿಕೆ ಸಂಸ್ಥರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಯಿಲುವ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅಡಿಕೆ ಕೊಯ್ದು ಮಾಡಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿದು ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಮಾಡಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಚೊಗರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಬಣ್ಣ ಬರಲು ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿದ ಚೊಗರಿನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಬಹುದು. ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಣಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಅಡಿಕೆಗೆ ಕೆಂಪಡಿಕೆ ಅಥವಾ ಕಾಲಿಪಾಕ್ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಕೆಂಪಡಿಕೆಯನ್ನು ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಸುಪಾರಿ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಳೆ ಅಡಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ದರ್ಜೆಗಳಿಂದರೆ, ಸರಕು, ಕಂಂಡು ಬೆಟ್ಟೆ, ಕಪ್ಪು ಬೆಟ್ಟೆ, ಅಲುವು (ಬಟ್ಟು), ಜಿಕನಿ, ನುಲಿ ಮತ್ತು ಗೊರಗಲು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಾಗಿ ಈಗಿನ ವಿಜಾನಕ್ಕೆ ನಂತರೆಗೆ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಭಾ.ಕೃ.ಸಂ.ಪ.-ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶೋಷದ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕೇಂದ್ರ, ವಿಟ್ಟ - 574 243, ಕನಾರಿಕ

ದೂರವಾಣಿ : 08255-239222; PABX : 08255-239238

ಫೋನ್ : 08255-239666

ಇ-ಮೈಲ್ : cpcrivil@gmail.com, headrsvittal.cpcri@icar.gov.in

ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ : <http://cpcri.gov.in>

ಹರ ಕಡ್ಮ, ಹರ ಡಗರ
ಕಿಸಾನಿಂ ಕಾ ಹುಸಫರ
ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಪರಿಷಿದ

Agrisearch with a Human touch

